

BESCHIKKING VAN HET GERECHT (Eerste kamer)
26 november 1993 *

In zaak T-460/93,

É. Tête, te Caluire-et-Cuire (Frankrijk),

J.-P. Raffin, te Parijs,

F. Massola, te Villeurbanne (Frankrijk),

L.-M. Duplessy, te Villeurbanne,

M.-L. Guigen, te Villeurbanne,

H. Chevaleyre, te Villeurbanne,

F. Meillasson, te Villeurbanne,

J. Margerand, te Villeurbanne,

J.-C. Pagand, te Villeurbanne,

H. Alloix, te Villeurbanne,

Groupe des élus verts au conseil régional, te Charbonnières-les-Bains (Frankrijk),

Collectif auto-stop, te Lyon (Frankrijk),

Association sauvegarde de l'Ouest lyonnais, te Caluire-et-Cuire,

vertegenwoordigd door J.-M. Bazy, advocaat te Lyon, en R. Romi, hoogleraar
publiekrecht, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg, ten kantore van
M. Wirion, advocaat aldaar, Place du Théâtre 1,

verzoekers,

* Procestaal: Frans.

tegen

Europese Investeringsbank, vertegenwoordigd door X. Herlin, directeur van de afdeling juridische zaken, als gemachtigde, bijgestaan door R. O. Dalcq, advocaat te Brussel, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg in zijn hoofdkantoor, Boulevard Konrad Adenauer 100,

verweerster,

ondersteund door

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door M. Condou, lid van haar juridische dienst, en T. M. Margellos, bij de Commissie gedetacheerd advocaat, als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij N. Annecchino, lid van haar juridische dienst, Centre Wagner, Kirchberg,

interveniente,

betreffende een beroep tot nietigverklaring van een besluit van de Europese Investeringsbank van 12 november 1991 om het gemeentelijk samenwerkingsverband Lyon een lening te verstrekken voor de noordelijke ringweg van de agglomeratie Lyon,

geeft

HET GERECHT VAN EERSTE AANLEG (Eerste kamer),

samengesteld als volgt: R. Schintgen, kamerpresident, R. García-Valdecasas, H. Kirschner, B. Vesterdorf en K. Lenaerts, rechters,

griffier: H. Jung

de navolgende

Beschikking

De feiten

- 1 Op 12 november 1991 stond de raad van bewind van de Europese Investeringsbank (hierna: „EIB”) het gemeentelijk samenwerkingsverband Lyon een lening toe voor de financiering van zijn bijdrage aan het project noordelijke ringweg van de agglomeratie Lyon. Op 15 september 1992 ondertekenden de EIB en het gemeentelijk samenwerkingsverband een kredietovereenkomst voor dit project, wat diezelfde dag via een perscommuniqué werd bekendgemaakt.

De conclusies van partijen en het procesverloop

- 2 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 18 november 1992, hebben de hierboven genoemde verzoekers, alsmede R. Puget, te Vaulx-en-Velin (Frankrijk), beroep ingesteld tot nietigverklaring van het besluit van de EIB tot toekenning van de lening en van de kredietovereenkomst zelf. Verzoekers hebben vier middelen aangevoerd, ontleend aan de schending van verscheidene bepalingen van het EEG-Verdrag en van het protocol betreffende de statuten van de Europese Investeringsbank (hierna: „statuten”).
- 3 Bij brief van 11 februari 1993 aan de griffier van het Hof heeft de advocaat van verzoekers verklaard, „dat de naam Puget in de lijst van verzoekers moest worden doorgehaald”, wat neerkwam op „afstand van instantie door deze persoon”. De president van de Eerste kamer van het Gerecht heeft de gevolgen van deze afstand vastgesteld bij beschikking van dezelfde datum als deze beschikking.
- 4 Bij memorie van 8 maart 1993 heeft de EIB een exceptie van niet-ontvankelijkheid opgeworpen op grond dat in casu niet is voldaan aan de voorwaarden van artikel 180 EEG-Verdrag en dat artikel 173 EEG-Verdrag niet van toepassing is op

handelingen van de EIB. Subsidiair betoogt de EIB, dat het verzoekers ontbreekt aan een rechtstreeks en individueel procesbelang en dat hun beroep te laat is ingesteld.

- 5 In hun op 14 april 1993 neergelegde opmerkingen over de exceptie van niet-ontvankelijkheid betogen verzoekers, dat het beroep wel ontvankelijk is.
- 6 Bij op 19 maart 1993 ter griffie van het Hof neergelegd verzoekschrift heeft de Commissie verzocht om toelating tot tussenkomst ter ondersteuning van de conclusies van de EIB.
- 7 Bij beschikking van 14 mei 1993 heeft de president van het Hof de Commissie toegelaten tot interventie aan de zijde van de EIB.
- 8 Op 14 juni 1993 heeft de Commissie een memorie in interventie ingediend, waarin zij stelt dat het beroep niet-ontvankelijk is.
- 9 Krachtens artikel 4 van besluit 93/350/Euratom, EGKS, EEG van de Raad van 8 juni 1993 tot wijziging van besluit 88/591/EGKS, EEG, Euratom tot instelling van een Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen (PB 1993, L 144, blz. 21), heeft het Hof bij beschikking van 27 september 1993 de zaak naar het Gerecht verwezen.
- 10 Verzoekers concluderen, dat het het Gerecht behage:
 - het besluit van de EIB om een lening toe te staan, alsmede de krediet-overeenkomst zelf nietig verklaren;
 - de EIB te verwijzen in alle kosten plus 5 000 ECU voor proceskosten.

De EIB, verweerster, concludeert, dat het het Gerecht behage:

- het beroep niet-ontvankelijk te verklaren;
- het beroep te verwerpen en verzoekers hoofdelijk in de kosten te verwijzen.

De Commissie, interveniënte, concludeert, dat het het Gerecht behage:

- het beroep niet-ontvankelijk te verklaren;
- verzoekers hoofdelijk in alle kosten te verwijzen.

- 11 Het Gerecht dient over de middelen van niet-ontvankelijkheid te beslissen op de wijze bepaald in artikel 114, leden 3 en 4, van zijn Reglement voor de procesvoering. In casu acht het zich door het dossier voldoende ingelicht, zodat de zaak geen mondelinge behandeling behoeft; verder is het van oordeel, dat eerst moet worden ingegaan op de middelen van niet-ontvankelijkheid, te weten dat artikel 180 EG-Verdrag zich tegen de ontvankelijkheid van het beroep verzet en dat het aangevochten besluit verzoekers niet rechtstreeks raakt.

De middelen van niet-ontvankelijkheid: artikel 180 EG-Verdrag verzet zich tegen de ontvankelijkheid van het beroep en het bestreden besluit raakt verzoeksters niet rechtstreeks

Argumenten van verzoekers

- 12 Volgens verzoekers beoogt artikel 180 EG-Verdrag een derde die zich door een besluit van de EIB benadeeld acht, niet van het beroep tot nietigverklaring uit te sluiten. In het — in hun ogen vergelijkbare — geval van handelingen van het Europees Parlement, die beogen rechtsgevolgen ten aanzien van derden te hebben, heeft het Hof in zijn arrest van 23 april 1986 een beroep tot nietigverklaring ontvankelijk verklaard (zaak 294/83, Les Verts, Jurispr. 1986, blz. 1339, r. o. 25). 's Hofs redenering in dat arrest geldt ook voor het onderhavige geval: artikel 180, sub c,

EG-Verdrag moet uitsluitend worden begrepen als een beperking van de procesbevoegdheid van de Lid-Staten en de Commissie. Bijgevolg zijn noch de Raad noch derden uitgesloten van de mogelijkheid beroep in te stellen tegen besluiten van de EIB. Elke andere uitlegging zou inhouden, dat de EIB het Verdrag ongestraft kan schenden.

- 13 Deze uitlegging wordt bevestigd door artikel 29 van de statuten: „Geschillen tussen de Bank enerzijds en haar geldgevers, geldnemers of derden anderzijds worden, behoudens de aan het Hof van Justitie toegekende bevoegdheden, door de nationale rechter beslecht.” Indien derden zich niet tot het Hof konden wenden, zou dit artikel, voor zover het geschillen tussen de EIB en derden betreft, geen zin hebben.
- 14 Bovendien is de noodzaak van een ruime uitlegging van het Verdrag gebleken uit het arrest van het Hof van 2 december 1992 (zaak C-370/89, SGEEM en Etroy, Jurispr. 1992, blz. I-6211), waarin het Hof met zijn beslissing op een beroep tot schadevergoeding het verzuim om de EIB in artikel 215 EEG-Verdrag te vermelden, heeft gecorrigeerd. Verzoekers voegen hieraan toe, dat het huns inziens op hun beroep toepasselijke artikel 173 EEG-Verdrag bij het Verdrag betreffende de Europese Unie is gewijzigd. Het nieuwe artikel 173 EG-Verdrag voorziet in de mogelijkheid voor natuurlijke of rechtspersonen om tegen beschikkingen van de Europese Centrale Bank beroep tot nietigverklaring in te stellen. Zoals in artikel 215 is ook in artikel 173 EG-Verdrag vergeten de EIB te vermelden, hoewel ook haar besluiten ten aanzien van derden rechtsgevolgen kunnen hebben.
- 15 Verzoekers stellen een rechtstreeks procesbelang te hebben. De lening aan het gemeentelijk samenwerkingsverband Lyon draagt bij tot de verwezenlijking van de noordelijke ringweg. Die lening moet worden afgelost door derden, te weten de belastingbetalers. Het reeds diep in de schulden stekende samenwerkingsverband krijgt minder armslag bij zijn begrotingsbeleid, wat een bedreiging vormt voor de democratie. Deze volgens verzoekers onwettige — want met miskennis van de bevoegdheden van de EIB toegestaan — lening beperkt de mogelijkheden van de bank om leningen te verstrekken die wel binnen haar taak vallen. Ten bewijze van het onwettig karakter van de lening verwijzen verzoekers naar de voorstellen die de Commissie in 1993 met betrekking tot de instelling van het Europees Investeringsfonds heeft gedaan.

Beoordeling door het Gerecht

- 16 Om te beginnen moet worden beklemtoond, dat volgens artikel 180, sub c, EG-Verdrag (identiek aan artikel 180, sub c, EEG-Verdrag) beroepen tot nietigverklaring van de besluiten van de raad van bewind van de EIB slechts kunnen worden ingesteld door de Lid-Staten of de Commissie. Beroepen van particulieren, zoals in deze zaak, worden door deze bepaling dus uitgesloten.
- 17 Niettemin moet worden nagegaan, of deze bepaling in de door verzoekers op basis van het arrest *Les Verts* voorgestelde zin moet worden uitgelegd. De gedachte achter de in dat arrest gekozen oplossing was, dat het EEG-Verdrag in zijn oorspronkelijke versie het Parlement enkel adviserende en controlerende bevoegdheden had toegekend, en niet tot het verrichten van handelingen met rechtsgevolgen ten aanzien van derden. Toen het Parlement later ruimere bevoegdheden verkreeg, waardoor het dergelijke handelingen wel kon verrichten, bleek rechterlijk toezicht hierop door het Hof noodzakelijk (zie arrest *Les Verts*, reeds aangehaald, r. o. 22 en 25).
- 18 In casu hebben verzoekers niet aangetoond, dat de bevoegdheden van de EIB tot het tijdstip van het bestreden besluit een vergelijkbare ontwikkeling hebben doorgemaakt. De EIB heeft haar oorspronkelijke taak — leningen en waarborgen verstrekken — behouden (zie de artikelen 129 en 130 EEG-Verdrag, 198 D en 198 E EG-Verdrag). Ten aanzien van derden die geen EIB-leningen of EIB-waarborgen genieten, neemt zij dan ook geen besluiten met rechtsgevolgen. Het in 1993 door de Commissie gedane voorstel betreffende de instelling van een Europees Investeringsfonds, waaraan verzoekers refereren, bevestigt deze uitlegging van de huidige bevoegdheden van de EIB.
- 19 Hieraan zij toegevoegd, dat de toekomstige Europese Centrale Bank aanzienlijk van de EIB zal verschillen. Luidens artikel 108 A EG-Verdrag zal zij verordeningen vaststellen en voor de adressaten verbindende beschikkingen geven, wat het noodzakelijk maakt om voor natuurlijke en rechtspersonen de mogelijkheid van beroep tot nietigverklaring open te stellen. Gezien het verschil in bevoegdheden tussen beide banken is de door verzoekers verdedigde analogie niet gerechtvaardigd.

- 20 Uit een en ander volgt, dat de door verzoekers voorgestelde vrijere uitlegging van de artikelen 180 en 173 EG-Verdrag buiten de grenzen zou treden die artikel 180, sub c, EG-Verdrag aan de gemeenschapsrechter stelt.
- 21 Blijft nog te onderzoeken of artikel 29 van de statuten een andere analyse mogelijk maakt. Blijkens het arrest SGEEM en Etroy (reeds aangehaald), waarop verzoekers zich beroepen, is de gemeenschapsrechter bevoegd ten aanzien van geschillen tussen de EIB en derden, voor zover het gaat om niet-contractuele aansprakelijkheid van de Gemeenschap. Men kan dus niet stellen dat artikel 29 wordt uitgehold wanneer derden geen beroep tot nietigverklaring kunnen instellen. De bevoegdheid van de gemeenschapsrechter om kennis te nemen van geschillen uit hoofde van artikel 178 EG-Verdrag, waarborgt bovendien aan derden een doeltreffende rechtsbescherming ten aanzien van besluiten van de EIB.
- 22 Zelfs indien artikel 173, vierde alinea, EG-Verdrag (identiek aan artikel 173, tweede alinea, EEG-Verdrag) op dit beroep van toepassing was, zou moeten worden onderzocht, of het bestreden besluit verzoekers rechtstreeks raakt. Dienaangaande moet men echter vaststellen, dat het besluit om het gemeentelijk samenwerkingsverband Lyon een lening toe te staan, de rechtspositie van verzoekers nog niet heeft gewijzigd. Wanneer verzoekers zich beroepen op de belangen van de belastingbetalers en van de toekomstige gekozenen die de begrotingen van het samenwerkingsverband zullen moeten vaststellen, volstaat dat niet als bewijs, dat verzoekers door het bestreden besluit in hun rechtspositie zijn geraakt. Die rechtspositie zou enkel kunnen worden aangetast door besluiten van de Franse autoriteiten met het oog op de bouw van de noordelijke ringweg, bij voorbeeld onteigeningsbesluiten.
- 23 Ter zake van de procedure tot goedkeuring van de begroting door het Parlement heeft het Hof geoordeeld, dat die procedure slechts resulteert in een machtiging om betalingsverplichtingen aan te gaan, en dat derhalve een natuurlijke of rechtspersoon hoe dan ook niet rechtstreeks kan worden geraakt door handelingen die van die procedure deel uitmaken (zie beschikking van 26 september 1984, zaak 295/83, *Les Verts*, Jurispr. 1984, blz. 3331, r. o. 7). Een dergelijk persoon kan dus evenmin rechtstreeks worden geraakt door een besluit van de EIB om een lening toe te kennen.

- 24 Mitsdien moet het beroep niet-ontvankelijk worden verklaard, zonder dat op de overige door de EIB en de Commissie aangevoerde middelen van niet-ontvankelijkheid behoefte te worden ingegaan.

Kosten

- 25 Volgens artikel 87, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering wordt de in het ongelijk gestelde partij in de kosten verwezen, voor zover dit is gevorderd. Aan-gezien verzoekers in het ongelijk zijn gesteld en de EIB hun veroordeling in de kosten heeft gevorderd, dienen zij hoofdelijk te worden verwezen in de door de EIB gemaakt kosten.
- 26 Interveniente heeft verzocht om verwijzing van verzoekers „in alle kosten”. Over-eenkomstig artikel 87, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering dient de Commissie als instelling evenwel haar eigen kosten te dragen.

HET GERECHT VAN EERSTE AANLEG (Eerste kamer),

beschikt:

- 1) Het beroep wordt niet-ontvankelijk verklaard.
- 2) Verzoekers worden hoofdelijk verwezen in de kosten, met uitzondering van de kosten van interveniente, die te haren laste blijven.

Luxemburg, 26 november 1993.

De griffier

H. Jung

De president van de Eerste kamer

R. Schintgen